

ZAKON

O IZMENAMA ZAKONA O INTEGRISANOM SPREČAVANJU I KONTROLI ZAGAĐIVANJA ŽIVOTNE SREDINE

Član 1.

U Zakonu o integrisanom sprečavanju i kontroli zagađivanja životne sredine („Službeni glasnik RS”, br. 135/04 i 25/15), u članu 9. stav 2. tačka 1) reči: „procenu opasnosti od udesa” zamenjuju se rečima: „odgovarajući dokument iz oblasti zaštite od velikog hemijskog udesa”.

U tački 2) reči: „procenu opasnosti od udesa” zamenjuju se rečima: „saglasnost na odgovarajuću dokumentaciju u skladu sa propisima kojima se uređuje zaštita od velikog hemijskog udesa”.

Član 2.

Za postojeća postrojenja i aktivnosti operater podnosi zahtev za izdavanje dozvole u skladu sa dinamikom podnošenja zahteva utvrđenom Programom usklađivanja pojedinih privrednih grana sa odredbama ovog zakona.

Za postojeća postrojenja i aktivnosti nadležni organ će izdati dozvolu najkasnije do 31. decembra 2024. godine.

Član 3.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

O B R A Z L O Ž E N J E

I. USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona je član 97. tačka 9. Ustava Republike Srbije, prema kome Republika Srbija uređuje i obezbeđuje sistem zaštite i unapređenja životne sredine.

II. RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA I CILJEVI KOJI SE OSTVARUJU

Zakon o integrisanom sprečavanju i kontroli zagađivanja životne sredine („Službeni glasnik RS”, br. 135/04 i 25/15 - u daljem tekstu Zakon) uređuje: vrste aktivnosti i postrojenja za koje se izdaje integrisana dozvola, nadležnost za izdavanje dozvola i obaveze nadležnog organa, uslove za izdavanje integrisane dozvole, sadržaj zahteva za izdavanje dozvole i dokumentaciju koja se predaje uz zahtev, postupak izdavanja integrisane dozvole i uslove koji se utvrđuju dozvolom, nadzor, kazne i druga pitanja od značaja za sprečavanje i kontrolu zagađivanja životne sredine.

Cilj izmene Zakona je produženje roka nadležnom organu za rešavanja po podnetim zahtevima za izdavanje integrisane dozvole, uključujući i postrojenja za koja će se pregovarati tranzicioni periodi sa Evropskom unijom, kao i usaglašavanje sa Zakonom o zaštiti životne sredine („Službeni glasnik RS”, br. 135/04, 36/09, 36/09 - dr. zakon, 72/09 - dr. zakon, 43/11 - US, 14/16, 76/18, 95/18 - dr. zakon, 95/18 - dr. zakon) u delu koji se odnosi na dokumentaciju koja se podnosi uz zahtev za izdavanje integrisane dozvole. Zakon o zaštiti životne sredine, u članu 58, propisuje da je operater seveso postrojenja, odnosno kompleksa u kome se obavljaju aktivnosti u kojima je prisutna ili može biti prisutna jedna ili više opasnih materija, u jednakim ili većim količinama od propisanih, dužan da dostavi Obaveštenje, odnosno izradi Politiku prevencije udesa ili Izveštaj o bezbednosti i Plan zaštite od udesa, u zavisnosti od količina opasnih materija kojima vrši te aktivnosti i da preduzme mere za sprečavanje hemijskog udesa i ograničavanja uticaja tog udesa na život i zdravlje ljudi i životnu sredinu, utvrđene u tim dokumentima. Ministarstvo nadležno za poslove zaštite životne sredine daje saglasnost na Izveštaj o bezbednosti, odnosno Plan zaštite od udesa (član 60đ). Zakonom u članu 9. stav 2. tačka 1) propisuje da se uz zahtev za izdavanje integrisane dozvole podnosi saglasnost na procenu opasnosti od udesa, a u tački 2) procenu opasnosti od udesa, dokumenta koja Zakon o zaštiti životne sredine ne poznaje. Izmenom Zakona obezbeđuju se zakonodavni, upravni, upravno-pravni, organizaciono-institucionalni i drugi uslovi za efikasnije funkcionisanje i organizovanje izdavanja integrisanih dozvola na teritoriji Republike Srbije.

III. OBJAŠNJENJE OSNOVNIH PRAVNIH INSTITUTA

Članom 1. Predloga zakona predloženo je da se umesto saglasnosti na procenu opasnosti od udesa za nova postrojenja prilaže saglasnost na odgovarajući dokument iz oblasti zaštite od velikog hemijskog udesa, a za postojeća postrojenja, umesto procene opasnosti od udesa, prilaže saglasnost na odgovarajuću dokumentaciju u skladu sa propisima kojima se uređuje zaštita od velikog hemijskog udesa.

Članom 2. Predloga zakona predložen je novi rok za nadležne organe za izdavanje integrisanih dozvola za postojeća postrojenja i aktivnosti do 31. decembra

2024. godine imajući u vidu da je u Predlogu pregovaračke pozicije za Poglavlje 27 uzet 1. januar 2025. godine, kao datum ulaska Republike Srbije u Evropsku uniju.

Članom 3. Predloga zakona definiše se stupanje na snagu zakona osmog dana od objavljivanja u „Službenom glasniku Republike Srbije”.

IV. SREDSTVA POTREBNA ZA SPROVOĐENJE OVOG ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona nisu potrebna sredstva iz budžeta Republike Srbije.

V. PREGLED ODREDBI ZAKONA KOJE SE MENJAJU

Dokumentacija koja se prilaže uz zahtev

Član 9.

Uz zahtev za izdavanje dozvole podnosilac zahteva prilaže sledeću dokumentaciju:

- 1) projekat za planirano, odnosno izgrađeno postrojenje;
- 2) izveštaj o poslednjem tehničkom pregledu;
- 3) plan vršenja monitoringa;
- 4) rezultate merenja zagađivanja činilaca životne sredine ili drugih parametara u toku trajanja probnog rada;
- 5) plan upravljanja otpadom;
- 6) plan mera za efikasno korišćenje energije;
- 7) plan mera za sprečavanje udesa i ograničavanje njihovih posledica;
- 8) plan mera za zaštitu životne sredine posle prestanka rada i zatvaranja postrojenja;
- 9) akt o pravu korišćenja prirodnih resursa;
- 10) izjavu kojom potvrđuje da su informacije sadržane u zahtevu istinite, tačne, potpune i dostupne javnosti;
- 11) dokaz o uplaćenju administrativnoj taksi.

Pored dokumentacije iz stava 1. ovog člana podnosilac zahteva, zavisno od postrojenja, prilaže:

- 1) za nova postrojenja - saglasnost na studiju o proceni uticaja na životnu sredinu i saglasnost na ~~procenu opasnosti od udesa~~ ODGOVARAJUĆI DOKUMENT IZ OBLASTI ZAŠTITE OD VELIKOG HEMIJSKOG UDESA;
- 2) za postojeća postrojenja - saglasnost na studiju uticaja zatečenog stanja, ~~procenu opasnosti od udesa~~ SAGLASNOST NA ODGOVARAJUĆU DOKUMENTACIJU U SKLADU SA PROPISIMA KOJIMA SE UREĐUJE ZAŠTITA OD VELIKOG

HEMIJSKOG UDESA i program mera prilagođavanja rada postojećeg postrojenja ili aktivnosti uslovima propisanim ovim zakonom.

Vlada propisuje bližu sadržinu programa mera iz stava 2. tačka 2) ovog člana.

SAMOSTALNI ČLANOVI

ČLAN 2.

ZA POSTOJEĆA POSTROJENJA I AKTIVNOSTI OPERATER PODNOSI ZAHTEV ZA IZDAVANJE DOZVOLE U SKLADU SA DINAMIKOM PODNOŠENJA ZAHTEVA UTVRĐENOM PROGRAMOM USKLAĐIVANJA POJEDINIH PRIVREDNIH GRANA SA ODREDBAMA OVOG ZAKONA.

ZA POSTOJEĆA POSTROJENJA I AKTIVNOSTI NADLEŽNI ORGAN ĆE IZDATI DOZVOLU NAJKASNIJE DO 31. DECEMBRA 2024. GODINE.

ČLAN 3.

OVAJ ZAKON STUPA NA SNAGU OSMOG DANA OD DANA OBJAVLJIVANJA U „SLUŽBENOM GLASNIKU REPUBLIKE SRBIJE”.

VI. ANALIZA EFEKATA ZAKONA

PRILOG 2.

Ključna pitanja za analizu postojećeg stanja i pravilno definisanje promene koja se predlaže

1) Koji pokazatelji se prate u oblasti, koji su razlozi zbog kojih se ovi pokazatelji prate i koje su njihove vrednosti?

Na osnovu Zakona o integrisanom sprečavanju i kontroli zagađivanja životne sredine („Službeni glasnik RS”, br. 134/04 i 25/15) i Uredbe o vrstama aktivnosti i postrojenja za koje se izdaje integrisana dozvola („Službeni glasnik RS”, broj 84/05), urađena je Lista postojećih postrojenja koja su u obavezi da pribave integrisanu dozvolu. Na osnovu ove Liste, u Republici Srbiji postoji 227 postojećih postrojenja (tvz. IPPC postrojenja) i to: - energetski sektor – 30 postrojenja; proizvodnja i prerada metala – 21 postrojenje; mineralna industrija - 29 postrojenja; hemijska industrija -15 postrojenja; upravljanje otpadom – 9 postrojenja; ostale aktivnosti – 123 postrojenja, od kojih su 91 farma živine (44) i svinja (49).

Da napomenemo da od 227 postrojenja 28 pripadaju javnom sektoru, dok su 199 postrojenja iz privatnog sektora.

Do danas je u Republici Srbiji izdato 46 integrisanih dozvola na svim nivoima, a na preliminarnom spisku postrojenja koja podležu izdavanju ovih dozvola nalazi se 227 postrojenja.

Može se reći da se prati broj izdatih integrisanih dozvola, koje su neophodne da se izdaju do ulaska Republike Srbije u Evropsku uniju. Preko ovih dozvola, koje ustvari propisuju uslove pod kojima rade i obavljaju svoje aktivnosti, postrojenja koja spadaju u najveće zagađivače (tvz. IPPC postrojenja) vrši se praćenje rada ovih postrojenja i njihovo usaglašavanje sa EU standardima.

2) Da li se u predmetnoj oblasti sprovodi ili se sprovodio dokument javne politike ili propis? Predstaviti rezultate sprovođenja tog dokumenta javne politike ili propisa i obrazložiti zbog čega dobijeni rezultati nisu u skladu sa planiranim vrednostima.

Zakon o integrisanom sprečavanju i kontroli zagađivanja životne sredine, kao i podzakonski akti koji prate Zakon su:

- Uredba o vrstama aktivnosti i postrojenja za koje se izdaje integrisana dozvola („Službeni glasnik RS”, broj 84/05),
- Uredba o sadržini programa mera prilagođavanja rada postojećeg postrojenja ili aktivnosti propisanim uslovima („Službeni glasnik RS”, broj 84/05),
- Uredba o kriterijumima za određivanje najboljih dostupnih tehnika, za primenu standarda kvaliteta, kao i određivanje graničnih vrednosti emisija u integrisanoj dozvoli („Službeni glasnik RS”, broj 84/05),
- Pravilnik o sadržini, izgledu i načinu popunjavanja zahteva za izdavanje integrisane dozvole („Službeni glasnik RS”, br. 30/06, 32/16 i 44/18),
- Pravilnik o sadržini i izgledu integrisane dozvole („Službeni glasnik RS”, broj 30/06)

- Pravilnik o sadržini i načinu vođenja registra izdatih integrisanih dozvola („Službeni glasnik RS”, broj 69/05),
- Uredba o utvrđivanju Programa dinamike podnošenja zahteva za izdavanje integrisane dozvole („Službeni glasnik RS”, broj 108/08).

Rok za izdavanje dozvola predviđen zakonom koji je na snazi, bio je 31. decembar 2020. godine. Potrebe za pomeranje roka sa 2020. godine na 2024. godinu se odnosi na usklađivanje sa rokovima koji se definišu pregovaračkom pozicijom odnosno rokom za ulazak Republike Srbije u Evropsku uniju, što je i definisani rok za pribavljanje integrisanih dozvola od strane operatera. Sva postrojenja koja su u obavezi da pribave integrisanu dozvolu već sada moraju poštovati sve propisane vrednosti za GVE definisane postojećim pozitivnim propisima Republike Srbije u oblasti zaštite životne sredine. Vršenje kontrole nad primenom mera po ovom pitanju kontinuirano rade inspekcijски organi kroz nadzor.

3) Koji su važeći propisi i dokumenti javnih politika od značaja za promenu koja se predlaže i u čemu se taj značaj ogleda?

Zakon o integrisanom sprečavanju i kontroli zagađivanja životne sredine je u skladu sa:

- Zakonom o zaštiti životne sredine („Službeni glasnik RS”, br. 135/04, 36/09, 36/09 - dr. zakon, 72/09 - dr. zakon, 43/2011 - US, 14/16, 76/18, 95/18 - dr. zakon i 95/18 - dr. zakon),
- Zakonom o inspekcijском nadzoru („Službeni glasnik RS”, br. 36/15, 44/18 - dr. zakon i 95/18),
- Nacionalnim programom zaštite životne sredine („Službeni glasnik RS”, broj 12/10),
- Nacionalnom strategijom održivog razvoja („Službeni glasnik RS”, broj 57/08),
- Strategijom industrijske politike Republike Srbije od 2021. do 2030. godine („Službeni glasnik RS”, broj 35/ 20).

4) Da li su uočeni problemi u oblasti i na koga se oni odnose? Predstaviti uzroke i posledice problema.

Problemi sa kojima se susreće Ministarstvo zaštite životne sredine, kao i ostali nadležni organi za izdavanje integrisanih dozvola, Pokrajinski sekretarijat za urbanizam i zaštitu životne sredine i jedinice lokalne samouprave je da su zahtevi za izdavanje dozvola koje operateri predaju nepotpuni. Mnogi od njih još nemaju definisane planove mera koje će sprovesti u svojim postrojenjima, kako bi rad istih uskladili sa evropskim standardima. Veliki problem predstavljaju velika materijalna ulaganja potrebna za realizaciju mera, kao i vreme potrebno za to, jer su postrojenja u obavezi da primene najbolje dostupne tehnike (BAT) definisane Referentnim dokumentima EU. Pored toga veliki problem je i nedostatak potrebne dokumentacije koja se predaje uz zahtev za izdavanje integrisane dozvole, a na osnovu Zakona o integrisanom sprečavanju i kontroli zagađivanja životne sredine . Prvenstveno, veliki broj postojećih postrojenja ne poseduje upotrebne dozvole, projektну dokumentaciju, vodne dozvole i dr, a mora se naglasiti da uslovi propisani integrisanim dozvolama sadrže i uslove drugih nadležnih organa i organizacija.

Može se reći da je kod operatera sve prisutniji nedostatak kapaciteta u oblasti zaštite životne sredine. Česte su promene zaposlenih koji se bave ovom problematikom, odlazak na druga radna mesta, u druga postrojenja, a mora se napomenuti da je posao oko zahteva za integrisane dozvole vrlo složen i zahteva veliko angažovanje zaposlenih, kao i iskustvo. Ministarstvo zaštite životne sredine kroz realizaciju projekata koje finansiraju zemlje EU konstantno vrši obuku kako svojih zaposlenih, tako i zaposlenih u postrojenjima.

Poseban problem sa kojima se susreću nadležni organi je nedostatak administrativnih kapaciteta, a posebno poslednjih godina kada je stalo zapošljavanje u ministarstvima. U Ministarstvu zaštite životne sredine na poslovima izdavanja integrisanih dozvola trenutno trenutno ima sistematizovana četiri radna mesta (od kojih je tri sa visokom stručnom spremom i jedan sa srednjom stručnom spremom, zaposleni još uvek nemaju razvijene dovoljne veštine za pisanje dozvola pa možemo konstatovati da je neophodno raditi na jačanju kapaciteta kao i zapošljavanju novih kadrova). Značajnu podršku u pisanju nacrtu dozvola pružale su do sada fakultetske institucije, eksperti tehničke komisije, kao i tehničke podrške kroz projektne aktivnosti. U Pokrajinskom sekretarijatu za urbanizam i zaštitu životne sredine takođe nedostaju kapaciteti. U mnogim jedinicama lokalne samouprave ne postoje zaposleni koji izdaju integrisane dozvole, tako da ove lokalne samouprave svoje zahteve prosleđuju ministarstvu koje i samo nema dovoljno kapaciteta. Mora se napomenuti da su ove dozvole vrlo složene i da u EU važi nepisano pravilo da jedan pisac dozvola može godišnje izdati 3-4 dozvole. Za pisanje ovih dozvola potrebno je da zaposleni prođe veliki broj obuka, da se upozna sa velikim brojem evropskih dokumenata i što je najvažnije da konstantno prati i domaće i evropsko zakonodavstvo i dokumenta namenjena integrisanom sprečavanju i kontroli zagađivanja životne sredine. Takođe, potrebno je unaprediti i saradnju među svim nadležnim organima uključenim u ovaj proces, kako bi se timski pristupilo problemu. Tu se prvenstveno misli na saradnju Ministarstva zaštite životne sredine, Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede, Ministarstva građevinarstva, saobraćaja i infrastrukture, Ministarstva unutrašnjih poslova i dr.

5) Koja promena se predlaže?

Preložen je novi rok, za nadležne organe za izdavanje integrisanih dozvola za postojeća postrojenja i aktivnosti, do 31. decembra 2024. godine, imajući u vidu da je u predlogu pregovaračke pozicije za poglavlje 27 uzet 1. januar 2025. godine kao datum ulaska Republike Srbije u Evropsku uniju (član 2. Predloga zakona).

Takođe, predloženo je da se umesto saglasnosti na *procenu opasnosti od udesa* za nova postrojenja prilaže saglasnost na odgovarajući dokument iz oblasti zaštite od velikog hemijskog udesa, a za postojeća postrojenja, umesto *procene opasnosti od udesa*, prilaže saglasnost na odgovarajuću dokumentaciju u skladu sa propisima kojima se reguliše zaštita od velikog hemijskog udesa (član 1. Predloga zakona).

Ove promene su samo terminološke, a ne i suštinske, naime, sadržaj dokumentacije koja se prilaže uz zahtev se ne menja i ne postoji nova procedura.

6) Da li je promena zaista neophodna i u kom obimu?

Da, imena Zakona je potrebna, jer je neophodno uskladiti rok koji je definisan pregovaračkom pozicijom za ovu oblast. Takođe, materija kojom se uređuje oblast izdavanja integrisanih dozvola ne može se ustrojiti bez postojanja zakonskog akta

kojim se uređuju prava i obaveze, kako privrednih subjekata i drugih pravnih lica, tako i nadležnih organa, radi ostvarivanja postavljenih ciljeva.

7) Na koje ciljne grupe će uticati predložena promena? Utvrditi i predstaviti ciljne grupe na koje će promena imati neposredan odnosno posredan uticaj.

Predlog zakona će imati pozitivan uticaj na:

- *operatere* za koje se izdaje integrisana dozvola – koji će imati dovoljno vremena za pribavljanje dokumentacije koja se podnosi uz zahtev za izdavanje integrisane dozvole;
- *nadležni organ za izdavanje dozvole* – jer će novi rok za izdavanje dozvola, najkasnije do 31. decembra 2024. godine, nadležnom organu obezbediti racionalan i opravdan period vremena za izdavanje dozvole.

Predloženim rešenjima u zakonu obezbeđuje se odgovornost svih gore navedenih subjekata u oblasti upravljanja integrisanog sprečavanja i kontrole zagađivanja.

8) Da li postoje važeći dokumenti javnih politika kojima bi se mogla ostvariti željena promena i o kojim dokumentima se radi?

Željena promena se ostvaruje u skladu sa dokumentima javnih politika navedenim u okviru odgovora na pitanje 2 i 3.

9) Da li je promenu moguće ostvariti primenom važećih propisa?

Primenom važećih propisa nije moguće ostvariti željenu promenu, jer u propisu koji je na snazi rok je istekao i mora biti usklađen sa novim predloženim rokom u pregovaračkoj poziciji. Ministarstvo je iniciralo u okviru svojih internih procedura izmenu ovog roka pre njegovog isteka, ali zbog pandemije procedura nije mogla biti privedena do kraja, pa se sada ponovo pokrenula procedura usvajanja izmena predmetnog zakona.

10) Kvantitativno (numerički, statistički) predstaviti očekivane trendove u predmetnoj oblasti, ukoliko se odustane od intervencije (*status quo*).

Nije moguće kvantitativno predstaviti očekivane trendove u predmetnoj oblasti, ukoliko se odustane od intervencije (*status quo*).

Ukoliko bi se odustalo od intervencije, svakako bi došlo do smanjene efikasnosti u kontrole rada industrijskih postrojenja, koja svojim štetnim dejstvom utiče na zdravlje ljudi i životnu sredinu.

Ukoliko ne bi postojao rok za pribavljanje integrisane dozvole, predmetna postrojenja ne bi imala obavezu primene neophodnih mera za usaglašavanje sa najboljim dostupnim tehnikama i graničnim vrednostima emisija u vazduh, vodu, zemljište, buku, generisanje otpada i itd, odnosno industrija ne bi bila u obavezi usaglašavanja sa EU standardima, što bi direktno uticalo na zagađenje životne sredine.

11) Kakvo je iskustvo u ostvarivanju ovakvih promena u poređenju sa iskustvom drugih država, odnosno lokalnih samouprava (ako je reč o javnoj politici ili aktu lokalne samouprave)?

Ukoliko poredimo iskustvo drugih država, ostvarivanje željenih promena zahteva izmenu postojećih zakonskih propisa. Ovaj Zakon o integrisanom sprečavanju i kontroli zagađivanja životne sredine je transponovana Direktiva o integrisanom sprečavanju i kontroli zagađivanja životne sredine (2008/1/EC), tzv. IPPC direktiva. Nama predstoji, u narednom periodu, donošenje novog zakona, koji je u pripremi i koji će u potpunosti transponovati Direktivu o industrijskim emisijama (2010/75/ES) – poglavlje IPPC, s obzirom da je ovo međunarodno preuzeta obaveza Republike Srbije. Implementacija ovih akata bila je potrebna i u zemljama koje su članice Evropske unije.

PRILOG 3.

Ključna pitanja za utvrđivanje ciljeva

1) Zbog čega je neophodno postići željenu promenu na nivou društva? (odgovorom na ovo pitanje definiše se opšti cilj).

Opšti cilj Republike Srbije je da obezbedi sistem za primenu donetih zakona, između ostalog i integrisano sprečavanje i kontrolu zagađivanja životne sredine, kako bi se obezbedio kvalitet života ljudi i zaštitila životna sredina.

2) Šta se predmetnom promenom želi postići? (odgovorom na ovo pitanje definišu se posebni ciljevi, čije postizanje treba da dovode do ostvarenja opšteg cilja. U odnosu na posebne ciljeve, formulišu se mere za njihovo postizanje).

Predmetnom promenom se želi postići:

- Izdate integrisane dozvole za sva nova i postojeća postrojenja koja su u obavezi da pribave integrisanu dozvolu (IPPC postrojenja)
- Operateri koji su u obavezi da pribave integrisanu dozvolu, izradiće kompletne zahteve i na osnovu poređenja sa najboljim dostupnim tehnikama, navedenim u BREF dokumentima, tamo gde nisu usaglašeni, predvideti mere koje su neophodne da se usaglase sa GVE, odnosno EU standardima. Do kraja 2024. godine, Operateri moraju biti usaglašeni sa EU standardima ukoliko nisu ušli na listu postrojenja za koje će se zatražiti prelazni period za usaglašavanje, (njih 68), kako je to navedeno u pregovaračkoj poziciji. Tokom izrade pregovaračke pozicije i Specifičnog plana implementacije Direktive o industrijskim emisijama (DSIP-IED) izvršena je kompletna analiza usaglašavanja industrije sa dostizanjem traženih standarda. Ovo je urađeno preko SIDA projekata: IPPC Farms i Implementacija direktive o industrijskim emisijama (IED Serbia) sa akcentom na prehrambenu industriju. Predviđen je i nastavak ovih projekata do kraja 2024. godine.

Integrisanom dozvolom operateri dokazuju da su primenili sve neophodne mere da se usaglase sa neophodnim standardima. Do sada je izdato 46 integrisanih dozvola (oko 20%) od 227 postrojenja. U naredne tri godine trebalo bi izdati još oko 180,

svake godine po 60, da bi se ispunio cilj. Kako je broj dozvola koje je moguće da iskusni pisac dozvole uradi godišnje 3-4, trebalo bi biti više od 17 stalno zaposlenih na ovim poslovima, a za sad je konstatovano da trebamo jačati kapacitete i raditi na zapošljavanju novih kadrova, obukama zaposlenih, što je i planirano kroz novi projekat koji će biti pokrenut „Zelena tranzicija-implementacija direktive o industrijskim emisijama-3 faza“.

- Kako je uočeno da nema dovoljno administrativnih kapaciteta, nadležni organi će morati da pronađu novi model putem autors modela ili slično, kao i Operateri radi izrade kompletnih zahteva, obavljanja redovnog monitoringa i ispunjenja predviđenih mera, jer je krajnji cilj usaglašavanje sa EU standardima i rokovima ulaska RS u EU.

3) Da li su opšti i posebni ciljevi usklađeni sa važećim dokumentima javnih politika i postojećim pravnim okvirom, a pre svega sa prioriternim ciljevima Vlade?

Predlogom zakona o izmenama Zakona o integrisanom sprečavanju i kontroli zagađivanja životne sredine, opšti i posebni ciljevi su usklađeni s važećim dokumentima javnih politika navedenim u okviru odgovora na pitanje 2.i 3 u Prilogu 2.

4) Na osnovu kojih pokazatelja učinka će biti moguće utvrditi da li je došlo do ostvarivanja opštih odnosno posebnih ciljeva?

Pokazatelji učinka posebnih ciljeva su:

- Broj podnetih kompletnih zahteva, koji su podneti od strane operatera nadležnom organu, što će odgovarati broju izdatih dozvola i ostvarivanju posebnih ciljeva koji se odnose na izdate integrisane dozvole za sva postrojenja
- Sva postrojenja koja dobiju integrisanu dozvolu biće usaglašena sa najboljim dostupnim tehnikama i referentnim dokumentima EU

Postrojenja (227 postrojenja) su u obavezi da pribave integrisanu dozvolu do ulaska Republike Srbije u Evropsku uniju, pa će se shodno tome definisati rok ili izmena roka, što zavisi od pregovaračkog poglavlja. Svaki nadležni organ vodi svoj registar izdatih dozvola. Integrisane dozvole će se skupljati u jedinstveni registar izdatih dozvola na nivou RS, koji će biti formiran u Agenciji za zaštitu životne sredine AZŽS, koja će podatke iz integrisanih dozvola dostavlja Evropskoj Komisiji (obaveza dostavljanja podataka EK je nakon ulaska u EU).

PRILOG 6.

Ključna pitanja za analizu ekonomskih efekata

Koji su troškovi koje će primena zakona izazvati građanima i privredi, posebno malim i srednjim preduzećima?

Primena ovog zakona ne izaziva nove troškove građanima, privredi, posebno malim i srednjim preduzećima. Nova postrojenja za koje se izdaje integrisana dozvola snose troškove pripreme i prikupljanja dokumentacije za dobijanje integrisane dozvole, u

skladu sa važećim odredbama Zakona.

PRILOG 7.

Ključna pitanja za analizu efekata na društvo

Da li pozitivni efekti donošenja zakona opravdavaju troškove njegove primene?

S obzirom na ciljeve koje bi trebalo ovim zakonom ostvariti koji su postavljeni u interesu očuvanja zdravlja građana i životne sredine u celini, te pozitivni efekti donošenja zakona opravdavaju troškove. Izmena Zakona neće uticati na pravljenje dodatnih troškova.

Da li zakon stimuliše pojavu novih privrednih subjekata na tržištu i tržišnu konkurenciju?

Imajući u vidu da se ovom izmenom Zakona samo precizira pitanje izdavanja integrisane dozvole, ovaj zakona svojim materijalno-pravnim rešenjima ne utiče bitno na sprovođenje principa tržišne konkurentnosti i liberalizacije tržišta usluga koji su Zakonom ustanovljeni. U situaciji kada privreda snosi posledice ekonomske krize i opredeljenja Republike Srbije da podrži privredne inicijative, ovim zakonom omogućava se pojava novih privrednih subjekata na tržištu i jačanje tržišne konkurencije, odnosno stvara realna mogućnost za ulaganje stranih investicija u izgradnju novih IPPC postrojenja, odnosno implementaciju tržišnih standarda i obezbeđivanje pravne sigurnosti u pogledu primene EU i nacionalnih propisa u ovoj oblasti.

Da li su sve zainteresovane strane imale priliku da iznesu svoje stavove o zakonu?

Ovim zakonom se ne menja bitno uređenje nekog pitanja iz oblasti integrisanog sprečavanja i kontrole zagađivanja životne sredine. Imajući u vidu određena pitanja koja su se pojavila u toku sprovođenja zakona ocenjeno je potrebnim da se ista preciziraju u tekstu zakona. Zakon je izrađen nakon predloga i sugestija zainteresovanih strana (operatera postrojenja koja podležu integrisanoj dozvoli, autonomne pokrajine, odnosno jedinica lokalne samouprave) za preciziranjem odredaba važećeg zakona.

PRILOG 8.

Ključna pitanja za analizu efekata na životnu sredinu

1) Da li izabrana opcija utiče i u kojem obimu utiče na životnu sredinu, uključujući efekte na kvalitet vode, vazduha i zemljišta, kvalitet hrane, urbanu ekologiju i upravljanje otpadom, sirovine, energetske efikasnost i obnovljive izvore energije?

Predlog zakona o izmeni zakona o integrisanom sprečavanju i kontroli zagađivanja životne sredine uređuje pitanje krajnjeg roka za izdavanje integrisanih dozvola za postojeća postrojenja. Ove dozvole propisuju uslove rada i obavljanje aktivnosti industrijskih postrojenja kako bi se smanjila štetna dejstva emisija i uticaj na zdravlje ljudi i životnu sredinu. Takođe se obezbeđuje praćenje uticaja na kvalitet vode, vazduha i zemljišta, upravljanje otpadom, uštedu prirodnih resursa, energetske efikasnost, mere za sprečavanje udesa i ograničavanje njihovih posledica, kao i predviđena zaštita životne sredine posle prestanka rada i zatvaranja postrojenja. Produženje roka radi se radi usklađivanja sa pregovaračkom pozicijom, a koja se odnosi na Poglavlje 27, tj. stari rok u postojećem zakonu je bio definisan takođe u

skladu sa istim, a novi rok je definisan radi usklađivanja sa rokom u pregovaračkoj poziciji. Operaterima je samim tim omogućeno da kompletiraju zahteve i uđu u proceduru, što znači da je izvesno ishodovanje dozvole, a što doprinosi zaštiti životne sredine, uključujući i pozitivne efekte na kvalitet vode, vazduha i zemljišta, kvalitet hrane, urbanu ekologiju i upravljanje otpadom, sirovine, energetske efikasnost i obnovljive izvore energije. Operateri već sada podležu inspekcijskoj kontroli i moraju da primenjuju sve pozitivne propise Republike Srbije i poštuju propisane granične vrednosti za emisije i pre pribavljanja integrisane obaveze.

Na osnovu navedenog, usled produženja roka za izdavanje dozvole, neće doći do negativnog uticaja na životnu sredinu, već će to biti dodatni doprinos za procedure koji se odnose na ishodovanje dozvole. Krajnji rok za izvršenje programa mera prilagođavanja rada postrojenja ostao je isti, do 1. januara 2025. godine, (koji je računat kao datum ulaska u EU).

2) Da li izabrana opcija utiče na kvalitet i strukturu ekosistema, uključujući i integritet i biodiverzitet ekosistema, kao i floru i faunu?

Izabrana opcija pozitivno utiče na kvalitet i strukturu ekosistema, uključujući i integritet i biodiverzitet ekosistema, kao i floru i faunu, jer se obezbeđuje očuvanje staništa, ekosistema i vrsta, očuvanje izvorne genetičke raznovrsnosti, održavanje prirodnih ekoloških procesa koji mogu biti ugroženi emisijama iz industrijskih izvora. U postupku izdavanja integrisane dozvole uključuju se i drugi nadležni organi, uvek se konsultuje i Zavod za zaštitu prirode RS ili Pokrajinski zavod za zaštitu prirode, koji postavljaju uslove ukoliko se radi o posebno zaštićenim područjima, odnosno zonama.

3) Da li izabrana opcija utiče na zdravlje ljudi?

Izabrana opcija pozitivno utiče na zdravlje ljudi. Ovom opcijom i produženjem roka, omogućiće se operaterima da kompletiraju zahteve i uđu u proceduru za pribavljanje dozvole, usled čega će doći do obavezne primene planiranih mera prilagođavanja rada postrojenja i usaglašavanja sa najboljim dostupnim tehnikama kao i smanjenja svih mogućih štetnih emisija u životnu sredinu, što svakako ima pozitivan efekat.

4) Da li izabrana opcija predstavlja rizik po životnu sredinu i zdravlje ljudi i da li se dopunskim merama može uticati na smanjenje tih rizika?

Izabrana opcija ne predstavlja rizik po životnu sredinu i zdravlje ljudi. Pogledati odgovore pod 1), 2) i 3).

5) Da li izabrana opcija utiče na zaštitu i korišćenje zemljišta u skladu sa propisima koji uređuju predmetnu oblast?

Izabrana opcija pozitivno utiče na zaštitu i korišćenje zemljišta, u skladu sa propisima koji uređuju predmetnu oblast, jer se u integrisanim dozvolama daje zbirni prikaz podataka o površinskoj i podzemnoj kontaminaciji i/ili kontaminaciji podzemnih

voda, prošloj i sadašnjoj, zatim, propisuje se monitoring i ukoliko je neophodno operater se obavezuje na remedijaciju zemljišta.

PRILOG 9.

Ključna pitanja za analizu upravljačkih efekata

1) Da li se izabranom opcijom uvode organizacione, upravljačke ili institucionalne promene i koje su to promene?

Izabranom opcijom se ne uvode organizacione, upravljačke niti institucionalne promene.

2) Da li postojeća javna uprava ima kapacitet za sprovođenje izabrane opcije (uključujući i kvalitet i kvantitet raspoloživih kapaciteta) i da li je potrebno preduzeti određene mere za poboljšanje tih kapaciteta?

Postojeća uprava ima kapacitete ali ih i treba jačati za sprovođenje izabrane opcije. Proširenje ljudskih kapaciteta kao i edukacija kadrova biće planirana u skladu sa dinamikom izrade novog zakona koji trenutno nije u planu rada Vlade za 2021. godinu već će biti u narednim godinama, pa stoga to nije predmet izmena ovog zakona. Radi pripreme za jačanje kapaciteta edukacija kadrova će se vršiti kroz realizaciju SIDA projekta „Zelena tranzicija – implementacija Direktive o industrijskim emisijama (treća faza)” koji će biti finansiran od strane Kraljevine Švedske. Planirano trajanje projekta je od 2021-2024. godine, u toku koga će biti realizovane obuke (treninzi za inspekciju, treninzi za zaposlene i 30 termina za razmenu iskustava, treninzi za operatere i treninzi za ostale operativne nivoe.

3) Da li je za realizaciju izabrane opcije bilo potrebno izvršiti restrukturiranje postojećeg državnog organa, odnosno drugog subjekta javnog sektora (npr. proširenje, ukidanje, promene funkcija/hijerarhije, unapređenje tehničkih i ljudskih kapaciteta i sl.) i u kojem vremenskom periodu je to potrebno sprovesti?

Zbog složenosti posla ovom tematikom se mogu baviti samo veoma posvećeni i edukovani zaposleni, stoga treba predvideti i adekvatno zvanje i primamljive uslove rada. U okolnim zemljama (npr. Hrvatskoj) ovim poslom se bave viši savetnici.

Neophodno je predvideti nastavak saradnje između organa nadležnog za izdavanje dozvole i operatera koji podležu integrisanoj dozvoli u postupku izdavanja dozvole.

Kroz realizaciju SIDA projekta nastaviće se edukacija operatera koja je otpočela od samog donošenja Zakona 2004. godine, nizom projekata finansiranih od strane EU. U momentu izrade Specifičnog plana implementacije direktive (DSIP-a) urađena je analiza usklađenosti sa GVE i primena najboljih dostupnih tehnika (BAT), za preko 186 operatera. Urađeni su programi mera i zahtevani troškovi za njihovo izvršenje, za svakog od ovih operatera.

U ovom trenutku nemamo tačan broj operatera koji će biti edukovani u naredne tri godine, ali će on biti znatan. Kao što je napomenuto, planira se donošenje novog zakona o IPPC koji će biti u potpunosti transponovana direktiva o industrijskim emisijama (IPPC deo) što uvodi nove aktivnosti i novih 70-tak operatera. Projektom je

predviđena edukacija ovih novih operatera i biće urađena njihova analiza usklađivanja rada, kao i pomoć u izradi plana mera, tako da se planira i dodatno ažuriranje DSIP-a odnosno liste postrojenja za koje će se tražiti tranzicioni period.

4) Da li je izabrana opcija u saglasnosti sa važećim propisima, međunarodnim sporazumima i usvojenim dokumentima javnih politika?

Da, izabrana opcija je u saglasnosti sa važećim propisima, međunarodnim sporazumima i usvojenim dokumentima javnih politika.

5) Da li izabrana opcija utiče na vladavinu prava i bezbednost?

Ne, izabrana opcija ne utiče na vladavinu prava i bezbednost.

6) Da li izabrana opcija utiče na odgovornost i transparentnost rada javne uprave i na koji način?

Izabrana opcija ne utiče na odgovornost i transparentnost javne uprave. I dalje se predviđa da su svi podaci iz podnetih zahteva za integrisanu dozvolu, kao i nacrti integrisane dozvole i same dozvole u potpunosti dostupne javnosti.

7) Koje dodatne mere treba sprovesti i koliko vremena će biti potrebno da se sprovede izabrana opcija i obezbedi njeno kasnije dosledno sprovođenje, odnosno njena održivost?

Sve izdate dozvole podložne su reviziji najviše dva puta u toku važenja, pa je i to dodatni posao koji ne sme biti zanemaren jer revizija dozvole se radi po istom postupku kao i nova dozvola (oglašavanje tri puta, izrada nacrtu, formiranje tehničke komisije...). Poželjno bi bilo da onaj ko je radio dozvolu prati rad operatera tokom celog perioda važenja dozvole, pa i obavlja revizije kada je potrebno. Poželjno bi bilo da se zaposleni podele po oblastima i rade iste vrste aktivnosti jer je veoma teško upoznavati stalno nove vrste tehnoloških procesa. U okolnim zemljama zaposleni su podeljeni na taj način. Kroz novi zakon o IPPC biće predviđena Opšta obavezujuća pravila koja će se primeniti na farme, tako da će lokalna samouprava mnogo lakše moći da izda ovakve dozvole.

Broj zaposlenih bi trebao biti višestruko veći, na svim nivoima, neophodno je konstantno podizanje znanja iz ove oblasti i uvođenje studenata u edukaciju, što je i predviđeno SIDA projektom.

OBRAZAC IZJAVE O USKLAĐENOSTI PROPISA SA PROPISIMA EVROPSKE UNIJE

1. Ovlašćeni predlagač - Vlada
 Obrađivač - Ministarstvo zaštite životne sredine

2. Naziv propisa
 Predlog zakon o izmeni Zakona o integrisanom sprečavanju i kontroli zagađivanja životne sredine
 Law on Amendments of the Law on Integrated Prevention and Pollution Control

3. Usklađenost propisa s odredbama Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Evropskih zajednica i njihovih država članica, sa jedne strane, i Republike Srbije sa druge strane („Službeni glasnik RS”, broj 83/08) (u daljem tekstu: Sporazum):
  - a) Odredba Sporazuma koja se odnosi na normativnu sadržinu propisa,
 - Sporazum o stabilizaciji i pridruživanju (SSP), Naslov VIII – Politike saradnje, član 111. - Životna sredina.

  - b) Prelazni rok za usklađivanje zakonodavstva prema odredbama Sporazuma,
 - član 111, opšti rok, Naslov VI, (član 72.)

  - v) Ocena ispunjenosti obaveze koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma,
 Naslov VIII - Politike saradnje SSP
 - član 111 – Životna sredina;
 - ispunjava u potpunosti

Predlog zakona u skladu je sa članom 111. SSP jer doprinosi saradnji u oblasti životne sredine usklađivanjem srpskih propisa sa pravnim tekovinama EU

Poglavlje II Poslovno nastanjivanje

-član 53

- ispunjava u potpunosti

Predlog zakona nije u suprotnosti sa članom 53. SSP, jer ne prejudicira povlašćeni položaj domaćih privrednih subjekata u odnosu na subjekte iz Zajednice, odnosno ni na koji način ne ukazuje na lošiji tretman privrednih subjekata poreklom iz Zajednice, što podrazumeva da „ogranci” privrednih subjekata koji su u skladu sa pravom poslovnog nastanjivanja osnovani od strane državljana EU uživaju jednak tretman, kao i druga lica iz Republike Srbije u pogledu prava i obaveza koje proizilaze iz Predloga zakona.

- g) Razlozi za delimično ispunjavanje, odnosno neispunjavanje obaveza koje proizlaze iz navedene odredbe Sporazuma,
 Nema

- d) Veza sa Nacionalnim programom za usvajanje pravnih tekovina Evropske unije.

Usvajanje Predloga zakona o izmeni Zakona o integrisanom sprečavanju i kontroli zagađivanja životne sredine je predviđeno Nacionalnim programom za usvajanje pravnih tekovina EU.

4. Usklađenost propisa sa propisima Evropske unije:

a) Navođenje odredbi primarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima,

UEZ, Deo Treći, Naslov XIX, član 174

Treaty on European Community, Part III, Title XIX, Article 174

Ugovor o funkcionisanju EU, član 107

Treaty on Functioning of the European Union Article 107 (OJ C321E)

b) Navođenje sekundarnih izvora prava Evropske unije i ocene usklađenosti sa njima,

Direktiva Saveta 2008/1/EC o integrisanoj prevenciji i kontroli zagađenja
Council Directive 2008/1/EC concerning integrated pollution prevention and control, Official Journal OJ L 24/8 of 29/01/2008.

32008L0001

potpuno usklađeno

Sve obaveze i odgovornosti u oblasti integrisanog sprečavanja i kontrole zagađivanja koje proizilaze iz Direktive Saveta 2008/1/EC, u potpunosti su ugrađene u Zakon o integrisanom sprečavanju i kontroli zagađivanja životne sredine i izvršne propise donete na osnovu ovog zakona. Predloženom izmenom i dopunom ovog zakona ne utiče se na dostignuti stepen usaglašenosti sa IPPC Direktivom, već se obezbeđuju uslovi za njenu efikasnu implementaciju.

v) Navođenje ostalih izvora prava Evropske unije i usklađenost sa njima,
Nema

g) Razlozi za delimičnu usklađenost, odnosno neusklađenost,
Nema

d) Rok u kojem je predviđeno postizanje potpune usklađenosti propisa sa propisima Evropske unije.
Nema

5. Ukoliko ne postoje odgovarajuće nadležnosti Evropske unije u materiji koju reguliše propis, i/ili ne postoje odgovarajući sekundarni izvori prava Evropske unije sa kojima je potrebno obezbediti usklađenost, potrebno je obrazložiti tu činjenicu. U ovom slučaju, nije potrebno popunjavati Tabelu usklađenosti propisa. Tabelu usklađenosti nije potrebno popunjavati i ukoliko se domaćim propisom ne vrši prenos odredbi sekundarnog izvora prava Evropske unije već se isključivo vrši primena ili sprovođenje nekog zahteva koji proizilazi iz odredbe sekundarnog izvora prava (npr. Predlogom odluke o izradi strateške procene uticaja biće sprovedena obaveza iz člana 4. Direktive 2001/42/EZ, ali se ne vrši i prenos te odredbe direktive).

Predlog zakona o izmeni Zakona o integrisanom sprečavanju i kontroli zagađivanja ne predstavlja propis koji je predmet usklađivanja sa propisima EU, pa stoga Tabela usklađenosti sa EU propisima nije sačinjena.

6. Da li su prethodno navedeni izvori prava Evropske unije prevedeni na srpski jezik?

Ne postoji zvaničan prevod navedenog izvora na srpski jezik.

7. Da li je propis preveden na neki službeni jezik Evropske unije?

Važeći zakon o integrisanom sprečavanju i kontroli zagađivanja životne sredine je preveden na engleski jezik. Predlog zakona nije preveden na neki službeni jezik EU.

8. Saradnja sa Evropskom unijom i učešće konsultanata u izradi propisa i njihovo mišljenje o usklađenosti.

Ovim zakonom se ne menja bitno uređenje nekog pitanja iz oblasti integrisanog sprečavanja i kontrole zagađivanja životne sredine. Predlog zakona je izrađen nakon preloga i sugestija zainteresovanih strana za preciziranjem odredaba važećeg zakona.